

**Міністерство освіти і науки України
Київський національний торговельно-економічний університет
Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ**

Кафедра права, психології та сучасних європейських мов

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСИХОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ

повна назва навчальної дисципліни

для підготовки
студентів освітнього
ступеня

бакалавр

молодший бакалавр, бакалавр чи магістр

року набору

2018

галузі знань

12 Інформаційні технології

шифр і назва галузі знань

спеціальності

126 Інформаційні системи та технології

шифр і найменування спеціальності

освітня програма /
спеціалізація

Інформаційні технології у бізнесі

назва освітньої програми / спеціалізації

статус дисципліни

вибіркова

обов'язкова чи вибіркова

Харків, 2019 рік

Розробник

Шайхлісламов Земфір Рафікович

(прізвище, ім'я, по батькові повністю)

доцент кафедри права, психології та сучасних

(посада повністю)

європейських мовкандидат психологічних наук,

(науковий ступінь, вчене звання повністю)

старший науковий співробітник

20.11.2019 р.

підпис

З. Р. Шайхлісламов

ініціали та прізвище

Керівник (гарант)
освітньої програмиОлійник Наталія Юріївна,

(прізвище, ім'я, по батькові повністю)

заступник директора з науково-педагогічної

(посада повністю)

роботикандидат педагогічних наук, доцент

(науковий ступінь, вчене звання повністю)

20.11.2019 р.

підпис

Н. Ю. Олійник

ініціали та прізвище

Програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри права, психології та

(назва кафедри)

сучасних європейських мовпротокол від 24.12.2019 р. № 7 .

Зав. кафедри

(підпис)

М. М. Топоркова

(ініціали та прізвище)

Програму розглянуто та затверджено на засіданні методичної комісії інституту,
протокол від 27.12.2019 р. № 6 .

Голова методичної комісії

підпис

Р. А. Чемчикаленко

ініціали та прізвище

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни «Психологія управління» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів із спеціальності 126 Інформаційні системи та технології галузі знань 12 Інформаційні технології.

Метою викладання навчальної дисципліни є підготовка студентів до професійної діяльності в галузі інформаційних технологій. Набуття практичних навичок у вирішенні конфліктів та вмінь контролювати конфліктну ситуацію, а також вмінь психологічного аналізу особистостей та між особистісних взаємин у групах, визначення засобів оптимального впливу на працівників для створення належного соціально- психологічного клімату в колективі.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є психологічні закономірності управлінської діяльності: знання психологічних особливостей людей, їх взаємодії, закономірностей функціонування соціальної організації, сучасних засобів стимулювання працівників, психологічних стосунків та поведінки людей в організації, традиційні соціально-психологічні явища (соціально-психологічний клімат, спілкування та ін.).

Міждисциплінарні зв'язки вивчення навчальної дисципліни ґрунтується на знаннях навчальних дисциплін «Загальна психологія», «Психологія праці та інженерна психологія» та є основою для подальшого засвоєння професійних навчальних дисциплін, таких як «Психологія лідерства та кар'єри», «Психологія стресостійкості та особистісного зростання».

Мова викладання – українська.

2. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Навчальна дисципліна забезпечує набуття студентами:

загальних компетентностей:

ЗК 5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та узагальнення інформації з різних джерел;

ЗК 8. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;

ЗК 9. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

ЗК 10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

фахових компетентностей:

ФК 7. Здатність застосовувати інформаційні технології у ході створення, впровадження та експлуатації системи менеджменту якості та оцінювати витрати на її розроблення та забезпечення;

ФК 12. Здатність управляти та користуватися сучасними інформаційно-комунікаційними системами та технологіями (у тому числі такими, що базуються на використанні Інтернет).

програмних результатів навчання:

ПРН 10. Розуміти і враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні аспекти, вимоги охорони праці, виробничої санітарії, пожежної безпеки та існуючих державних і закордонних стандартів під час формування технічних завдань та рішень.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Загальні засади психології управління

Об'єкт, предмет, завдання психології управління. Функції управлінської діяльності. Основні підходи до аналізу змісту управління в сучасній вітчизняній та зарубіжній літературі. Процесуальний та системно-структурний підходи як найбільш продуктивні для вивчення суті управління.

Поняття про внутрішню та зовнішню структуру управління в організації.

Міждисциплінарний характер психології управління. Місце психології управління в системі сучасного соціогуманітарного знання.

Значення людського чинника в управлінні організацією. Психологічна структура професійної діяльності, професіографія. Вихідні принципи психологічного підходу в управлінні. Школа людських взаємовідносин.

Виникнення та становлення психолога - управлінської думки. Психосоціологічні теорії європейського менеджменту. Теорії та практика психології американського менеджменту. Інженерна психологія в класичному менеджменті. Практика японського менеджменту.

Розвиток психолога - управлінської думки в Україні.

Тема 2. Психологія особистості та організації в управлінні

Особистість у психології управління. Індивідуально-психологічні, психофізіологічні властивості особистості та їх урахування в системі управління. Психофізіологічні властивості особистості. Емоції.

Психологія особистості керівника. Керівник (лідер) як об'єкт психологічного дослідження.

Управлінські ролі керівника. Мотиваційна сфера особистості керівника.

Психологія організації в управлінні. Соціально-психологічна характеристика організації.

Психологічна характеристика групи як структурного елементу організації. Співвідношення індивідуального і групового в управлінні організаціями.

Нововведення і їхній вплив на взаємини в трудовому колективі. Особливості сприйняття нововведень різними категоріями працівників. Оптимізація соціально-психологічного клімату в колективі за інноваційної діяльності.

Тема 3. Психологія управлінської діяльності

Психологія керівного впливу та дисципліни праці. Психологія стратегічного управління: постановка проблеми; інноваційна діяльність; тайм-менеджмент. Психологічні бар'єри нововведенням, мотивація нововведень. Управлінська діяльність в екстремальних ситуаціях.

Психологічні фактори, що впливають на процес прийняття управлінських рішень. Психологічні аспекти інформаційного забезпечення управління та процесу прийняття рішень.

Психологічні основи організації праці та її безпеки. Психологія

адміністраторської діяльності (адаптація персоналу до організації; атестація; планування кар'єри). Контролююча функція менеджера: психологічний вимір.

Психологічні методи у мотиваційній діяльності менеджера. Стимулювання персоналу організації відповідно до потреб працівника.

Психологічна структура управлінської діяльності. Морально-психологічні засади управлінської діяльності. Психологія професіоналізму управлінської діяльності.

Тема 4. Соціально-психологічні особливості управління

Феномен ділового спілкування і комунікативна компетентність. Психологічний вимір внутрішніх і зовнішніх комунікацій. Психосоціологічні способи позитивного впливу на суспільну думку, та їх роль у збільшенні довіри до підприємства.

Спілкування як комунікація. Перешкоди в комунікаціях. Зворотний зв'язок у процесі комунікації. Етапи ділового спілкування. Психологія ділового спілкування в управлінні. Соціально-психологічна специфіка ділового спілкування в управлінській діяльності. Сутність і особливості ділового (управлінського) спілкування. Ділове спілкування як засіб управлінського впливу.

Рольова поведінка в діловому спілкуванні. Теорія трансакцій І.Берна. Складання характеристики (стратегограма).

Психологічні механізми і технологія переговорного процесу. Тактичні прийоми на переговорах. Психологічні умови успіху на переговорах. Значення міміки та жестикуляції в процесі спілкування. Класифікація типів співрозмовників.

Психологічні аспекти підготовки та проведення нарад і зборів (мозкова атака, авторитарна нарада, послідовне узгодження рішення). Способи впливу на поведінку учасників наради.

Конфлікт як складне соціальне явище. Структурна модель конфлікту. Функції конфлікту.

Тема 5. Психологія управління людськими ресурсами

Управління людськими ресурсами як психологічна проблема. Психологія планування людських ресурсів. Психологічні особливості добору кадрів. Основні правила працевлаштування. Проведення співбесіди з кандидатом на роботу.

Тема 6. Психологія управління рекламною діяльністю її співробітників

Психологія маркетингу. Психологічні можливості реклами в менеджменті. Психологічні аспекти сегментації ринку споживачів. Психологія економічної поведінки споживача. Психологічні та особистісні характеристики покупця. Психологічні складові іміджу організації та персоналу.

Сутність і елементи іміджу. Ефективне управління іміджем. Резюме як елемент іміджу. Візитка.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Структура навчальної дисципліни за формами навчання

[illegible]

4.2. Обсяги та структура навчальної дисципліни за навчальними роками

Форма навчання	Вид навчальних занять	Навчальні роки							
		2018/2019		2019/2020		2020/2021		2021/2022	
		осінь	весна	осінь	весна	осінь	весна	осінь	весна
Денна повна	Лекційні заняття				34				
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття				34				
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів				112				
	Усього годин				180				
Денна скорочена	Лекційні заняття								
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття								
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів								
	Усього годин								
Заочна повна	Лекційні заняття								
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття								
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів								
	Усього годин								
Заочна скорочена	Лекційні заняття								
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття								
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів								
	Усього годин								

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ, СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) І ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

5.1. Теми лекційних занять

Тема дисципліни	Тема лекції	Обсяг у годинах			
		денна форма		заочна форма	
		повна	скорочена	повна	скорочена
Тема 1. Загальні засади психології управління	Психологія управління в системі організаційного менеджменту.	2			
	Розвиток сучасної вітчизняної психології управління.	2			
Тема 2. Психологія особистості та організації в управлінні.	Психологія особистості в управлінні.	2			
	Керівництво та лідерство: соціально-психологічні аспекти.	2			
	Психологія трудового колективу.	2			
Тема 3. Психологія управлінської діяльності.	Психологічні аспекти управлінських функцій.	2			
	Класифікація та зміст функцій управління. Соціокультурні та етнопсихологічні контексти.	2			
	Психологічні особливості планування і прийняття управлінських рішень. Організація діяльності.	2			
Тема 4. Соціально-психологічні особливості управління.	Психологія ділового спілкування.	2			
	Сутність конфлікту та його структура.	2			
	Види конфліктів.	2			
	Методи та форми управління конфліктами.	2			
Тема 5. Психологія управління людськими ресурсами.	Психологія управління людськими ресурсами.	2			
	Підбір персоналу. Проведення співбесіди.	2			
	Оцінювання діяльності персоналу. Психологічні особливості та проектування освіти, навчання.	2			

Тема дисципліни	Тема лекції	Обсяг у годинах			
		денна форма		заочна форма	
		повна	скорочена	повна	скорочена
	Комунікативна підготовка персоналу.				
Тема 6. Психологія управління рекламною діяльністю її співробітників.	Рекламна діяльність організації	2			
	Психологічні складові іміджу організації та персоналу.	2			
Усього		34			

Лекційний матеріал доступний на Порталі навчальних ресурсів інституту:
<http://edu.htei.kh.ua/course/view.php?id=1833>

5.2. Теми практичних занять

Тема дисципліни	Тема практичного заняття	Обсяг у годинах			
		денна форма		заочна форма	
		повна	скорочена	повна	скорочена
Тема 1. Загальні засади психології управління	Психологія управління в системі організаційного менеджменту.	2			
	Розвиток сучасної вітчизняної психології управління.	2			
Тема 2. Психологія особистості та організації в управлінні.	Психологія особистості в управлінні.	2			
	Керівництво та лідерство: соціально-психологічні аспекти.	2			
	Психологія трудового колективу.	2			
Тема 3. Психологія управлінської діяльності.	Психологічні аспекти управлінських функцій.	2			
	Класифікація та зміст функцій управління. Соціокультурні та етнопсихологічні контексти.	2			
	Психологічні особливості планування і прийняття управлінських рішень. Організація діяльності.	2			
Тема 4. Соціально-психологічні особливості управління.	Психологія ділового спілкування.	2			
	Сутність конфлікту та його структура.	2			
	Види конфліктів.	2			
	Методи та форми управління конфліктами.	2			
Тема 5. Психологія управління людськими ресурсами.	Психологія управління людськими ресурсами.	2			
	Підбір персоналу. Проведення співбесіди.	2			
	Оцінювання діяльності персоналу. Психологічні особливості та проектування освіти, навчання. Комунікативна підготовка персоналу.	2			
Тема 6. Психологія управління рекламною	Рекламна діяльність організації	2			

Тема дисципліни	Тема практичного заняття	Обсяг у годинах			
		денна форма		заочна форма	
		повна	скорочена	повна	скорочена
діяльністю її співробітників.	Психологічні складові іміджу організації та персоналу.	2			
Усього		34			

Завдання до практичних занять наведено на Порталі навчальних ресурсів інституту: <http://edu.htei.kh.ua/course/view.php?id=1833>

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Питання навчальної дисципліни, які пропонуються для самостійного вивчення:

Організація самостійної роботи студентів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про самостійну роботу студентів Харківського торговельно-економічного-інституту КНТЕУ;

- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам:

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Робота з опрацювання та вивчення рекомендованої літератури.
3. Вивчення основних термінів та понять рекомендованої літератури.
4. Підготовка до практичних занять, дискусій, роботи в малих групах, тестування (тести наведено Порталі навчальних ресурсів інституту: <http://edu.htei.kh.ua/course/view.php?id=1833>)

5. Контрольна перевірка кожним здобувачем вищої освіти особистих знань, запитання для самоконтролю, вирішення задач.

Тема 1. Загальні засади психології управління

1. Психологічна структура професійної діяльності, професіографія.
2. Вихідні принципи психологічного підходу в управлінні. Школа людських взаємовідносин.
3. Теорії та практика психології американського менеджменту.
4. Практика японського менеджменту.

Тема 2. Психологія особистості та організації в управлінні

1. Індивідуально-психологічні, психофізіологічні властивості особистості та їх урахування в системі управління.
2. Психофізіологічні властивості особистості. Емоції.
3. Психологія особистості керівника.

Тема 3. Психологія управлінської діяльності

1. Управлінська діяльність в екстремальних ситуаціях.
2. Психологічні основи організації праці та її безпеки.
3. Психологія адміністраторської діяльності (адаптація персоналу до організації; атестація; планування кар'єри).

Тема 4. Соціально-психологічні особливості управління

1. Рольова поведінка в діловому спілкуванні.
2. Теорія трансакцій І. Берна.

Тема 5. Психологія управління людськими ресурсами

1. Психологія планування людських ресурсів.
2. Психологічні особливості добору кадрів.

Тема 6. Психологія управління рекламною діяльністю її співробітників

1. Психологічні аспекти сегментації ринку споживачів.
2. Психологія економічної поведінки споживача.

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ, ПЕРЕДБАЧЕНІ НАВЧАЛЬНИМ ПЛАНОМ

Не передбачено

8. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

8.1. Схема нарахування балів для студентів денної форми навчання

Навчальні роки	Поточний контроль (максимум 60 балів, мінімум 36)							Підсумковий контроль	Сума
	усього	у тому числі за темами							
		тема 1	тема 2	тема 3	тема 4	тема 5	тема 6		
2019/2020	60	10	10	10	10	10	10	40	100

Види активності студента з навчальної дисципліни протягом семестру:

1. Самостійне опрацювання тестів відповідно до тем курсу
2. Відвідування аудиторних занять.

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовуються такі форми та методи оцінювання:

Поточний контроль:

- для студентів денної форми навчання: оцінювання роботи на практичних заняттях, поточне тестування на Порталі навчальних ресурсів інституту, оцінювання відвідування аудиторних занять, письмові фронтальні опитування.

Умовою допуску до підсумкового контролю є виконання програми дисципліни Психологія управління (відпрацювання всіх практичних занять) і отримання оцінки за виконання завдань поточного контролю не менше 36 балів

Підсумковий контроль:

- для студентів денної форми навчання: екзамен письмовий;

Організація та проведення контрольних заходів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про оцінювання результатів навчання студентів Харківського торговельно-економічного інституту КНТЕУ;

- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА (ОСНОВНА, ДОПОМІЖНА)

10.1. Основні джерела інформації

1. Корольчук М. С. Психологія: схеми, опорні конспекти, методики. / М. С. Корольчук, В. М. Крайнюк, В. М. Марченко. – Київ : НІКА, 2015. – 324 с.
2. Сич В. М. Психологія управління: навчальний посібник. / В. М. Сич. – Кам'янець - : Медобори - 2006, 2015. – 180 с.

10.2. Додаткові джерела інформації

3. Розенштил Л. Организационная психология. Учебник. / Л. Розенштил, В. Мольт, Б. Рюттингер / Пер. с нем. – Харьков : Изд-во Гуманитарный центр, 2014. – 464 с.
4. Брич В. Я. Психологія управління: навчальний посібник / В. Я. Брич, М. М. Корман. – Київ : Кондор, 2013. – 384 с.
5. Слободянюк А. В. Психологія управління та конфліктологія: навчальний посібник / А. В. Слободянюк, Н. О. Андрущенко. – Вінниця : ВНТУ, 2010. – 120 с.
6. Цимбалюк І. М. Психологія управління: навчальний посібник / І. М. Цимбалюк. – Київ : ВД Професіонал, 2008. – 624 с.
7. Електронна бібліотека Київського Фонду сприяння розвитку психічної культури [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.psylib.kiev.ua/>. – Станом на 20.11.2019. – Назва з екрана.
8. Банк тестів [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.razvitie.com.ua/>. – Станом на 20.11.2019. - Назва з екрана.
9. Електронна бібліотека курсу «Загальна психологія» [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.gumer.info/bibliotek_buks/psihol/. – Станом на 20.11.2019. – Назва з екрана.
10. Психологічна бібліотека [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.psychology-online.net/>. – Станом на 20.11.2019. – Назва з екрана.
11. Перспективы науки и образования. Международный электронный научный журнал [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://pnojurnal.wordpress.com/>. – Станом на 20.11.2019. – Назва з екрана.